

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานทะเบียนประวัติ กองการเจ้าหน้าที่ โทร.2047

ที่ มอ 024/4678

วันที่ 25 กรกฎาคม 2550

เรื่อง การแต่งตั้งผู้บริหารและการได้รับเงินประจำตำแหน่งของผู้บริหารหน่วยงานที่จัดตั้งโดยสภามหาวิทยาลัย

เรียน รองอธิการบดี

ตามหนังสือที่ ศธ 0521/1933 ลงวันที่ 29 พฤษภาคม 2550 มหาวิทยาลัยได้หารือ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งบริหารของพนักงานมหาวิทยาลัยและการ
เบิกจ่ายเงินประจำตำแหน่งผู้บริหารของหน่วยงานที่จัดตั้งโดยสภามหาวิทยาลัย นั้น

หนังสือที่ นร 0901/0952 ลงวันที่ 12 กรกฎาคม 2550 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ได้ตอบข้อหารือดังกล่าวโดยส่งเส้านาคำวินิจฉัยที่เคยมีมาให้กับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้รับทราบ
โดยไม่ได้พิจารณาใหม่ จำนวน 4 ฉบับ ดังรายละเอียดที่แนบ ซึ่งกองการเจ้าหน้าที่ได้สรุปดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ผู้บริหารหน่วยงานภายในระดับคณะที่จัดตั้งโดยสภามหาวิทยาลัย
สามารถเบิกจ่ายเงินประจำตำแหน่งจากเงินงบประมาณได้หรือไม่ จากคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ
กฤษฎีกาเรื่อง การแต่งตั้งบุคลากรให้ดำรงตำแหน่งบริหาร สรุปได้ดังนี้

1. พนักงานมหาวิทยาลัยมีสิทธิได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบริหารในตำแหน่ง
อธิการบดี รองอธิการบดี ที่ปรึกษาอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการศูนย์/สถาบัน/
สำนัก/วิทยาลัย รองคณบดี รองผู้อำนวยการศูนย์/สถาบัน/สำนัก/วิทยาลัย หัวหน้าภาควิชา
หัวหน้าสาขาวิชา ผู้อำนวยการหลักสูตร หรือตำแหน่งอื่น ๆ ตามที่ ค.บ.ม.มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
กำหนด

2. ผู้บริหารของหน่วยงานภายในเทียบเท่าคณะที่จัดตั้งโดยสภามหาวิทยาลัยมีสิทธิ
ได้รับเงินประจำตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ.2538

ประเด็นที่สอง มหาวิทยาลัยสามารถแต่งตั้งพนักงานมหาวิทยาลัยให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วย
อธิการบดีและผู้ช่วยคณบดี ตามมาตรา 20 และมาตรา 27 แห่ง พ.ร.บ.มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
พ.ศ.2522 และตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าด้วยการบริหารงานของคณะที่จัดตั้งโดย
สภามหาวิทยาลัย พ.ศ.2547 ได้หรือไม่ จากคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง คุณสมบัติของ
คณบดีและหัวหน้าภาควิชา การดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย การดำรงตำแหน่งรองคณบดี
สรุปได้ดังนี้

1. การกำหนดตำแหน่งผู้บริหารมหาวิทยาลัย ในมาตรา 20 และมาตรา 27 แห่ง พ.ร.บ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ.2522 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งดำรงตำแหน่งบริหารใน มหาวิทยาลัยต้องแต่งตั้งจากบุคลากรประจำของมหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่ในปัจจุบันได้มีการบรรจุพนักงาน เพื่อทดแทนข้าราชการที่เกษียณอายุและลาออกจากราชการ และข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยการบริหาร งานของคณะที่จัดตั้งโดยสภามหาวิทยาลัย พ.ศ.2547 มิได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ช่วยอธิการบดีและผู้ช่วยคณบดีว่าจะต้องเป็นข้าราชการ ดังนั้น มหาวิทยาลัยสามารถแต่งตั้งพนักงานมหาวิทยาลัยให้ดำรง ตำแหน่งผู้ช่วยอธิการบดีและผู้ช่วยคณบดีได้

2. พนักงานมหาวิทยาลัยที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการศูนย์/สถาบัน/สำนัก/วิทยาลัย และหน่วยงานอย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะรวมถึง คณะที่จัดตั้งโดยสภามหาวิทยาลัย มีสิทธิได้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยได้

มหาวิทยาลัยได้พิจารณาและเห็นชอบให้มีการเบิกจ่ายเงินประจำตำแหน่งให้กับผู้บริหาร มหาวิทยาลัยและผู้บริหารหน่วยงานที่เป็นข้าราชการและพนักงานมหาวิทยาลัยซึ่งมีสิทธิตามข้อหาหรือ ดังกล่าว ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2550 (วันที่ 1 ตุลาคม 2549 เป็นต้นไป) โดยได้มอบหมายให้กองการเจ้าหน้าที่ ขอกำหนดตำแหน่งและจำนวนตำแหน่งผู้บริหารหน่วยงานตามพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำ ตำแหน่ง พ.ศ.2538 เพื่อให้การเงินของทุกวิทยาเขตดำเนินการเบิกจ่ายให้กับผู้บริหารของหน่วยงานต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และเห็นสมควรแจ้งที่ประชุมคณบดีเพื่อทราบ และทุกคณะ/ หน่วยงาน เพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

24 ก.ค. 50.

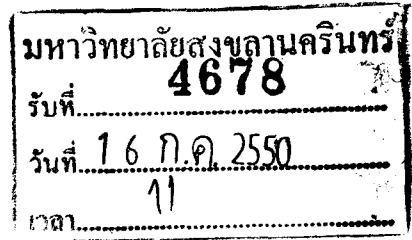
24 ก.ค. 50

ศ.จ. 25 ก.ค. 50

อ.เจนท์

26 12 150

ที่ นร ๐๙๐๑/๐๙๕๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ทาหรือการดำรงตำแหน่งบริหารของพนักงานมหาวิทยาลัยและการเบิกจ่ายเงินประจำ
ตำแหน่งผู้บริหารของหน่วยงานที่จัดตั้งโดยสภามหาวิทยาลัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อ้างถึง หนังสือมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ ศธ ๐๕๒๑/๑๙๓๓
ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐

- สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การแต่งตั้งบุคลากรให้ดำรง
ตำแหน่งบริหาร (เรื่องเสร็จที่ ๑๘๑/๒๕๕๐)
(๒) บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง คุณสมบัติของคณบดีและ
หัวหน้าภาควิชา (เรื่องเสร็จที่ ๕๕๒/๒๕๕๙)
(๓) บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับการดำรง
ตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย (เรื่องเสร็จที่ ๕๕๓/๒๕๕๙)
(๔) บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำรงตำแหน่งรองคณบดี
(เรื่องเสร็จที่ ๑๘๘/๒๕๕๐)

ตามหนังสือที่อ้างถึง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ขอหารือสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งบริหารของพนักงานมหาวิทยาลัยและการเบิก
จ่ายเงินประจำตำแหน่งผู้บริหารของหน่วยงานที่จัดตั้งโดยสภามหาวิทยาลัย สองประเด็น คือ
ประเด็นที่หนึ่ง ผู้บริหารหน่วยงานภายในระดับคณะที่จัดตั้งโดยสภามหาวิทยาลัย
สามารถเบิกจ่ายเงินประจำตำแหน่งจากเงินงบประมาณได้หรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า ประเด็น
ข้อกฎหมายที่ขอหารือมานี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วในบันทึก
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การแต่งตั้งบุคลากรให้ดำรงตำแหน่งบริหาร สรุปความได้ว่า
พนักงานสถาบันระบบใหม่ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบริหารและปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง
บริหารแล้ว ย่อมมีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเงินเดือนและ
เงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ ด้วย ดังนั้น ผู้บริหารหน่วยงานภายในระดับคณะที่จัดตั้งโดย
สภามหาวิทยาลัยจึงมีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเงินเดือน
และเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑))

ประเด็นที่สอง มหาวิทยาลัยสามารถแต่งตั้งพนักงานมหาวิทยาลัยให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยอธิการบดีและผู้ช่วยคณบดีตามมาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าด้วยการบริหารงานของคณะที่จัดตั้งโดยสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้หรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า ประเด็นข้อกฎหมายที่ขอหารือมานี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้มีคำวินิจฉัยไว้เป็นแนวทางที่ชัดเจนแล้วว่า คำว่า “ข้าราชการพลเรือนของมหาวิทยาลัย” ที่ปรากฏอยู่ในมาตราต่าง ๆ ของกฎหมาย มีความมุ่งหมายเฉพาะแต่เพียงว่าประสงคที่จะให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบริหารในมหาวิทยาลัยต้องแต่งตั้งจากบุคลากรประจำมหาวิทยาลัยเท่านั้น การห้ามมิให้พนักงานมหาวิทยาลัยดำรงตำแหน่งผู้บริหารหน่วยงานต่าง ๆ จะเป็นอุปสรรคต่อการบริหารกิจการของมหาวิทยาลัย และไม่ตรงกับเจตนารมณ์ของกฎหมายด้วย นอกจากนี้ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าด้วยการบริหารงานของคณะที่จัดตั้งโดยสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๗ มิได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ช่วยอธิการบดีและผู้ช่วยคณบดีว่า ต้องเป็นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ดังนั้น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์จึงแต่งตั้งพนักงานมหาวิทยาลัยให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยอธิการบดีและผู้ช่วยคณบดีตามมาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าด้วยการบริหารงานของคณะที่จัดตั้งโดยสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้ (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๒) - (๔))

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงขอส่งสำเนาคำวินิจฉัยดังกล่าวมาเพื่อทราบ ทั้งนี้ เป็นไปตามความในข้อ ๖ แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่กำหนดว่าในกรณีที่เคยมีคำวินิจฉัยในประเด็นเดียวกันมาแล้ว เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาสามารถตอบปัญหาที่ขอหารือมาโดยส่งคำวินิจฉัยที่เคยมีมาแล้วไปให้โดยไม่ต้องดำเนินการให้มีการพิจารณาใหม่ก็ได้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักอำนวยการ

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙

ฝ่ายกฎหมายการศึกษา ๒

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๔๔๓, ๔๓๖

โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๕๑๖๔

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

เรื่องเสร็จที่ ๑๘๑/๒๕๕๐

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การแต่งตั้งบุคลากรให้ดำรงตำแหน่งบริหาร

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๕๒๖.๐๑/๓๕๑๕ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติควบคุมค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรภาครัฐ โดยไม่ให้ส่วนราชการบรรจุข้าราชการเพิ่มตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์จึงมิได้บรรจุข้าราชการเพิ่ม แต่ได้จ้างพนักงานสถาบันระบบใหม่ทดแทนข้าราชการที่เกษียณอายุราชการหรือลาออกจากราชการแทน ซึ่งข้อ ๕ แห่งระเบียบสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ว่าด้วยการจ้างพนักงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ กำหนดว่า พนักงานสถาบันระบบใหม่ คือ บุคลากรที่สถาบันจ้างจากงบประมาณแผ่นดิน และข้อ ๑ แห่งประกาศสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เรื่อง การบริหารพนักงานสถาบันระบบใหม่ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๕ กำหนดว่า ตำแหน่งพนักงานสถาบันระบบใหม่ มี ๓ สาย คือ

(๑) สายงานบริหาร คือ สายงานที่ผู้ได้รับการแต่งตั้งจะดำรงตำแหน่งบริหารเป็นวาระ ได้แก่ ตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี ที่ปรึกษาอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ รองคณบดี รองผู้อำนวยการ หัวหน้าภาควิชา หัวหน้าสาขาวิชา ผู้อำนวยการหลักสูตร หรือตำแหน่งอื่น ๆ ตามที่ อ.ก.ม. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์กำหนด

(๒) สายงานอาจารย์ คือ ตำแหน่งที่ทำหน้าที่ในการสอน วิจัย และให้บริการทางวิชาการ

(๓) สายงานสนับสนุน คือ ตำแหน่งที่ทำหน้าที่สนับสนุนวิชาการ และตำแหน่งที่ทำหน้าที่ธุรการ

แต่โดยที่มาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดว่า การแต่งตั้งคณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการสำนัก และรองผู้อำนวยการสำนัก หรือหัวหน้าส่วนราชการและรองหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ให้สภาสถาบันแต่งตั้งจากบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๐ และต้องเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบัน ซึ่งมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ฯ กำหนดคุณสมบัติว่า

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๐๓๘๔ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๐ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

(๑) ได้ปริญญาเอกหรือเทียบเท่าจากสถาบันหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นซึ่งสภาสถาบันรับรองวิทยฐานะ หรือ

(๒) ได้ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่าจากสถาบันหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นซึ่งสภาสถาบันรับรองวิทยฐานะ และได้ทำการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีในสถาบันหรือสถาบันอุดมศึกษาซึ่งสภาสถาบันรับรองวิทยฐานะ หรือเคยดำรงตำแหน่งกรรมการสภาสถาบันมาแล้วรวมเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสี่ปี

ปัจจุบันสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ได้บรรจุพนักงานสถาบันระบบใหม่ทดแทนข้าราชการที่เกษียณอายุและลาออกจากราชการเป็นจำนวนมาก ซึ่งหลายหน่วยงานมีข้าราชการไม่เพียงพอที่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบริหารเป็นคณบดี ผู้อำนวยการสำนัก รองคณบดี หรือรองผู้อำนวยการสำนัก ทำให้มีปัญหาในการแต่งตั้งบุคลากรให้ดำรงตำแหน่งบริหาร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จึงขอหารือดังนี้

(๑) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จะแต่งตั้งพนักงานสถาบันระบบใหม่ที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ให้ดำรงตำแหน่งบริหารได้หรือไม่ และมีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งหรือไม่

(๒) หากไม่สามารถแต่งตั้งพนักงานสถาบันระบบใหม่เป็นผู้บริหารได้ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์จะแต่งตั้งพนักงานสถาบันระบบใหม่ให้รักษาราชการแทนผู้บริหารจนครบวาระได้หรือไม่ และมีสิทธิจะได้รับเงินประจำตำแหน่งหรือไม่

(๓) หากไม่สามารถดำเนินการดังกล่าวข้างต้นได้ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จะสามารถดำเนินการได้อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ประกอบกับได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์) แล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์จะแต่งตั้งพนักงานสถาบันระบบใหม่ที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ให้ดำรงตำแหน่งบริหารได้หรือไม่ และมีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งหรือไม่ นั้น เห็นว่า แม้ในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ จะได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา ๒๓^๑ แห่งพระราชบัญญัติ

^๑ มาตรา ๒๓ ๑๓๑

๑๓๑

การแต่งตั้งคณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการสำนัก และรองผู้อำนวยการสำนัก หรือหัวหน้าส่วนราชการและรองหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ให้สภาสถาบันแต่งตั้งจากบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๐ และต้องเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบัน

๑๓๑

๑๓๑

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๐๙ โดยบัญญัติให้สภาสถาบันเป็นผู้แต่งตั้งคณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการสำนัก และรองผู้อำนวยการสำนัก หรือหัวหน้าส่วนราชการและรอง หัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ จากบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๐ และต้องเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าในขณะที่มีการตราพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๐๙ และพระราชบัญญัติสถาบัน บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ บุคลากรของสถาบันบัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์มีแต่เพียงผู้ที่เป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันเท่านั้น ต่อมา สถาบัน บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ได้รับพนักงานสถาบันระบบใหม่ เพื่อทดแทนตำแหน่งข้าราชการที่ เกษียณอายุราชการหรือลาออกจากราชการตามมติคณะรัฐมนตรีหลังจากพระราชบัญญัติสถาบัน บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มีผลใช้บังคับแล้ว และข้อ ๑^๖ แห่งประกาศ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เรื่อง การบริหารพนักงานสถาบันระบบใหม่ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๕ ได้รองรับให้พนักงานสถาบันระบบใหม่สามารถดำรงตำแหน่งได้ ๓ สาย คือ สายงานบริหาร สายงานอาจารย์ และสายงานสนับสนุน จึงเห็นว่า พนักงานสถาบันระบบใหม่ย่อม สามารถดำรงตำแหน่งบริหาร ซึ่งได้แก่ ตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี ที่ปรึกษาอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ รองคณบดี รองผู้อำนวยการ หัวหน้าภาควิชา หัวหน้า สาขาวิชา ผู้อำนวยการหลักสูตร หรือตำแหน่งอื่นๆ ตามที่ อ.ก.ม. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กำหนดได้ ประกอบกับเพื่อแก้ไขปัญหาในการพิจารณาแต่งตั้งผู้ที่เหมาะสมมาดำรงตำแหน่ง ดังกล่าวในขณะที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ยังไม่สามารถดำเนินการเพื่อเปลี่ยนฐานะเป็น มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐได้ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์จึงสามารถแต่งตั้งพนักงานสถาบัน ระบบใหม่ที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๐^๑ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ให้ดำรงตำแหน่งบริหารได้ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยให้ความเห็นไว้ในกรณี

ข้อ ๑ ตำแหน่งพนักงานสถาบันระบบใหม่มี ๓ สาย คือ

(๑) สายงานบริหาร คือ สายงานที่ผู้ได้รับการแต่งตั้งจะดำรงตำแหน่งบริหารเป็นวาระ ได้แก่ ตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี ที่ปรึกษาอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ รองคณบดี รองผู้อำนวยการ หัวหน้าภาควิชา หัวหน้าสาขาวิชา ผู้อำนวยการหลักสูตร หรือตำแหน่งอื่นๆ ตามที่ อ.ก.ม. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์กำหนด

(๒) สายงานอาจารย์ คือ ตำแหน่งที่ทำหน้าที่ในการสอน วิจัย และให้บริการทางวิชาการ

(๓) สายงานสนับสนุน คือ ตำแหน่งที่ทำหน้าที่สนับสนุนวิชาการ และตำแหน่งที่ทำหน้าที่

ธุรการ

มาตรา ๒๐ อธิการบดี รองอธิการบดี และผู้ช่วยอธิการบดีต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) ได้ปริญญาเอกหรือเทียบเท่าจากสถาบันหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นซึ่งสภาสถาบัน รับรองวิทยฐานะ หรือ

(๒) ได้ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่าจากสถาบันหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นซึ่ง สภาสถาบันรับรองวิทยฐานะ และได้ทำการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีในสถาบันหรือสถาบันอุดมศึกษาซึ่ง สภาสถาบันรับรองวิทยฐานะ หรือเคยดำรงตำแหน่งกรรมการสภาสถาบันมาแล้วรวมเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสี่ปี

ของมหาวิทยาลัยมหิดลในทำนองเดียวกันว่า “พนักงานมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยมหิดลสามารถดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการวิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์ และหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ และหัวหน้าภาควิชาได้” ตามเรื่องเสร็จที่ ๕๕๒/๒๕๕๙” และเมื่อพนักงานสถาบันระบบใหม่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบริหารและปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้นแล้ว ย่อมมีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ ด้วยเช่นกัน

ประเด็นที่สองและประเด็นที่สาม เมื่อได้วินิจฉัยในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่าพนักงานสถาบันระบบใหม่สามารถดำรงตำแหน่งบริหารได้ จึงเป็นการวินิจฉัยในประเด็นที่สองและประเด็นที่สามแล้ว

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๕๐

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง คุณสมบัติของคณบดีและหัวหน้าภาควิชา ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๙๕๕ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เรื่องเสร็จที่ ๕๔๒/๒๕๕๙

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง คุณสมบัติของคณบดีและหัวหน้าภาควิชา

มหาวิทยาลัยมหิดลได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๐๕๑๗/๗๐๗๗ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง มหาวิทยาลัยบูรพาขอหารือคุณสมบัติหัวหน้าภาควิชาตามเรื่องเสร็จที่ ๑๕๑/๒๕๕๙ ว่า บุคลากรสายวิชาการของมหาวิทยาลัยบูรพา มีทั้งผู้ที่เป็นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยและพนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยบูรพาที่ได้ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้สอนและทำงานประจำอยู่ในมหาวิทยาลัยจึงเป็นคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยและมีสิทธิได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๓๓ นั้น

เนื่องจากมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์ และหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ และหัวหน้าภาควิชา ไว้ว่า ให้สภามหาวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนของมหาวิทยาลัยผู้ซึ่งได้รับปริญญาในระดับหนึ่งระดับใด หรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษาชั้นสูงอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง มหาวิทยาลัยมหิดลจึงขอหารือมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่า

๑. พนักงานมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยมหิดลที่ได้ทำหน้าที่สอนและทำงานประจำอยู่ในมหาวิทยาลัยมหิดล จะเป็นคณาจารย์ประจำตามนัยของมาตรา ๕๑ หรือไม่

๒. พนักงานมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยมหิดล จะสามารถดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์ และหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ และหัวหน้าภาควิชา ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือของมหาวิทยาลัยมหิดล ประกอบกับได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยมหิดล) แล้ว มีความเห็นดังนี้

ส่งพร้อมหนังสือที่ นร ๐๙๐๑/๐๙๕๙ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีพนักงานมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยมหิดลที่ได้ทำหน้าที่สอนและทำงานประจำอยู่ในมหาวิทยาลัยมหิดล จะเป็นคณาจารย์ประจำตามนัยของมาตรา ๔๑ หรือไม่ นั้น เห็นว่า มาตรา ๔๑^๑ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้กำหนดให้ตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ประจำมี ตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และอาจารย์ แต่ไม่ได้ให้ความหมายของคำว่าคณาจารย์ประจำไว้แต่อย่างใด อันเนื่องมาจากที่ผ่านมาผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการในฐานะเป็นคณาจารย์ประจำจะมีเพียงข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่เมื่อมีมติคณะรัฐมนตรีให้มหาวิทยาลัยรับพนักงานมหาวิทยาลัยทดแทนตำแหน่งข้าราชการที่เกษียณอายุเพื่อรองรับการดำเนินการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ทำให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการสามารถมีได้ทั้งผู้ที่เป็นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยและผู้ที่เป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ประกอบกับคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) เคยให้ความเห็นเกี่ยวกับถ้อยคำดังกล่าวในเรื่องเสรีที่ ๑๕๑/๒๕๕๙^๒ ไว้ว่า “คณาจารย์ประจำ หมายถึงบุคลากรของมหาวิทยาลัยที่มีหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้สอนและทำงานประจำอยู่ในมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญไม่รวมถึงบุคลากรสายสนับสนุนและอาจารย์พิเศษแต่อย่างใด” ดังนั้น พนักงานมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยมหิดลที่ได้ทำหน้าที่สอนและทำงานประจำอยู่ในมหาวิทยาลัยมหิดล จึงเป็นคณาจารย์ประจำตามนัยของมาตรา ๔๑

ประเด็นที่สอง กรณีพนักงานมหาวิทยาลัยจะสามารถดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์ และหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ และหัวหน้าภาควิชาได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า แม้จะมีบทบัญญัติมาตรา ๒๓^๓

^๑ มาตรา ๔๑ คณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยมีตำแหน่งทางวิชาการ ดังนี้

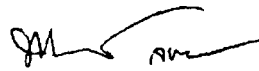
- (๑) ศาสตราจารย์
- (๒) รองศาสตราจารย์
- (๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์
- (๔) อาจารย์

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้ง และการเข้าดำรงตำแหน่งคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย

^๒ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง มหาวิทยาลัยบูรพาขอหารือกรณีคุณสมบัติหัวหน้าภาควิชา ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๒๗๘ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๙ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๓ มาตรา ๒๓ ในบัณฑิตวิทยาลัย ให้มีคณบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการบริหารงานของบัณฑิตวิทยาลัย โดยให้สภามหาวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนของมหาวิทยาลัยผู้ซึ่งได้รับปริญญาในระดับหนึ่งระดับใด หรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษาชั้นสูงอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

มาตรา ๓๒^๕ และมาตรา ๓๕^๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๓๐ กำหนดให้ สภามหาวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวจากข้าราชการพลเรือนของ มหาวิทยาลัยผู้ซึ่งได้รับปริญญาในระดับใดหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษา ชั้นสูงอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรองก็ตาม แต่เมื่อได้พิจารณาข้อเท็จจริงที่ว่าในขณะที่มีการตรา พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๓๐ บุคลากรของมหาวิทยาลัยมีแต่เพียงผู้ที่เป็น ข้าราชการพลเรือนของมหาวิทยาลัยเท่านั้น การบัญญัติถ้อยคำว่า “ข้าราชการพลเรือนของ มหาวิทยาลัย” และคำว่า “คณาจารย์ประจำ” ในบทมาตราต่างๆ ของกฎหมายดังกล่าวแม้จะมีการ ใช้ถ้อยคำที่แตกต่างกันแต่น่าจะมีเจตนารมณ์ให้ความหมายเช่นเดียวกันคือประสงค์ให้ผู้ที่ เป็น คณาจารย์ประจำเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารของมหาวิทยาลัย ดังนั้น เมื่อได้วินิจฉัยในประเด็นที่ หนึ่งแล้วว่า คณาจารย์ประจำมีความรวมถึงพนักงานมหาวิทยาลัยที่ได้ทำหน้าที่สอนและ ทำงานประจำอยู่ในมหาวิทยาลัยมหิดลแล้ว ประกอบกับเพื่อแก้ไขปัญหาในการพิจารณาแต่งตั้งผู้ ที่เหมาะสมมาดำรงตำแหน่งดังกล่าวในขณะที่มหาวิทยาลัยยังไม่สามารถดำเนินการเพื่อเปลี่ยน ฐานะเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐได้ พนักงานมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยมหิดลจึงสามารถ ดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์ และหัวหน้าส่วนราชการที่ เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ และหัวหน้าภาควิชาได้

(คุณพรทิพย์ จਾਲะ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๔๙

^๕ มาตรา ๓๒ การแต่งตั้ง คุณสมบัติ วาระการดำรงตำแหน่งของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าส่วนราชการ และรองหัวหน้าส่วนราชการตามมาตรา ๓๑ ตลอดจนการปฏิบัติราชการแทน การรักษาราชการแทน และการแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนให้นำมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ มาใช้ บังคับโดยอนุโลม

^๕ มาตรา ๓๕ ในภาควิชา ให้มีหัวหน้าภาควิชาคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบ ในการบริหารงานของภาควิชา และอาจมีรองหัวหน้าภาควิชาคนหนึ่ง เพื่อปฏิบัติราชการแทนหัวหน้าภาควิชา ตามที่หัวหน้าภาควิชาจะมอบหมาย

การแต่งตั้ง คุณสมบัติ วาระการดำรงตำแหน่งของหัวหน้าภาควิชาและรองหัวหน้าภาควิชา ตามวรรคหนึ่ง ตลอดจนการปฏิบัติราชการแทน การรักษาราชการแทน และการแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทน ให้นำมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เรื่องเสร็จที่ ๕๔๓/๒๕๕๔

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากรได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๐๕๒๐/๐๕๐๘๒ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า มหาวิทยาลัยศิลปากรได้จัดตั้งหน่วยงานในกำกับของมหาวิทยาลัยที่มีฐานะเป็นคณะและหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะขึ้นตามข้อ ๖ (๑) ของข้อบังคับมหาวิทยาลัยศิลปากรว่าด้วยการจัดตั้งและการบริหารหน่วยงานในกำกับของมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากรจึงขอหารือว่า คณบดีหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะซึ่งเป็นหน่วยงานในกำกับของมหาวิทยาลัยศิลปากรสามารถดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการศูนย์ และหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะตามมาตรา ๑๓ (๕) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวโดยมีผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยศิลปากร) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง สรุปความได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๐ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจระงับหรือชะลอการจัดตั้งหรือขยายหน่วยงานใหม่ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของรัฐ และมีมติเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ กำหนดมาตรการควบคุมค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรภาครัฐ ทำให้มหาวิทยาลัยศิลปากรไม่สามารถจัดตั้งส่วนราชการตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้ ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว มหาวิทยาลัยศิลปากรจึงอาศัยอำนาจของสภามหาวิทยาลัยที่มีอำนาจและหน้าที่ในการควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัยออกข้อบังคับว่าด้วยการจัดตั้งและการบริหารงานหน่วยงานในกำกับของมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๔๖ จัดตั้งหน่วยงานในกำกับของมหาวิทยาลัยศิลปากรที่มีฐานะเป็นคณะ โดยปัจจุบันมหาวิทยาลัยศิลปากรได้จัดตั้งหน่วยงานในกำกับของสภามหาวิทยาลัยจำนวน ๕ หน่วยงาน ได้แก่ คณะดุริยางคศาสตร์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร คณะวิทยาการจัดการ คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร และวิทยาลัยนานาชาติ ต่อมามหาวิทยาลัยศิลปากรมีปัญหาว่าคณบดีหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะซึ่งเป็นหน่วยงานในกำกับของมหาวิทยาลัยศิลปากร จะดำรงตำแหน่ง

ส่งพร้อมหนังสือที่ นร ๐๕๐๑/๐๕๖๒ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ วิทยาลัย ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการศูนย์ และหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะตามมาตรา ๑๓ (๕) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย ศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาประเด็นปัญหาดังกล่าวแล้ว เห็นว่า เนื่องจากมหาวิทยาลัยศิลปากรมีข้อจำกัดในการจัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่ โดยผลจาก นโยบายของรัฐบาล ทำให้มหาวิทยาลัยศิลปากรขาดความคล่องตัวในการบริหารจัดการการศึกษา อย่างเป็นอิสระ และเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวสภามหาวิทยาลัยศิลปากรได้ออกข้อบังคับ มหาวิทยาลัยศิลปากรว่าด้วยการจัดตั้งและการบริหารงานหน่วยงานในกำกับของมหาวิทยาลัย ศิลปากร พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อจัดตั้งหน่วยงานในกำกับที่มีฐานะเป็นคณะ โดยข้อ ๕^๑ ของข้อบังคับ มหาวิทยาลัยศิลปากรว่าด้วยการจัดตั้งและการบริหารงานหน่วยงานในกำกับของมหาวิทยาลัย ศิลปากร พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้กำหนดให้หน่วยงานในกำกับที่สภามหาวิทยาลัยศิลปากรจัดตั้งขึ้นเป็น หน่วยงานภายในที่มีฐานะเป็นคณะ วิทยาลัย ศูนย์ สถาบัน สำนัก ภาควิชา กอง ฝ่าย งาน หรือ หน่วยงานอื่นที่สภามหาวิทยาลัยจัดตั้งขึ้น แล้วแต่กรณี และสำหรับคณะที่จัดตั้งขึ้นเป็นหน่วยงาน ภายในตามข้อบังคับนี้ เมื่อพิจารณาแล้วเห็นได้ว่า มีฐานะและอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับคณะตาม มาตรา ๘^๒ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ นอกจากนั้น ตามข้อ ๘^๓ ของ

^๑ ข้อ ๕ ในข้อบังคับนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“หน่วยงานในกำกับ” หมายถึง หน่วยงานที่สภามหาวิทยาลัยศิลปากรจัดตั้งขึ้นเป็น หน่วยงานภายใน ที่มีฐานะเป็นคณะ วิทยาลัย ศูนย์ สถาบัน สำนัก ภาควิชา กอง ฝ่าย งาน หรือหน่วยงานอื่นที่ สภามหาวิทยาลัยจัดตั้งขึ้น

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ มาตรา ๘ มหาวิทยาลัยอาจแบ่งส่วนราชการ ดังนี้

- (๑) สำนักงานอธิการบดี
- (๒) วิทยาเขต
- (๓) บัณฑิตวิทยาลัย
- (๔) คณะ
- (๕) วิทยาลัย

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ ข้อ ๘ ในคณะตามข้อ ๖ (๑) ให้มีคณบดีเป็นผู้บังคับบัญชา และรับผิดชอบงานของ หน่วยงานตามที่อธิการบดีมอบหมาย และจะให้มีรองคณบดีคนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้ เพื่อทำหน้าที่และ รับผิดชอบตามที่คณบดีมอบหมาย

ผู้ดำรงตำแหน่งคณบดี ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งจากบุคคลที่มีคุณสมบัติได้ปริญญา ชั้นใดชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และได้ ทำการสอนหรือมีประสบการณ์ด้านบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

คณบดีมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่ง เกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

เมื่อคณบดีพ้นจากตำแหน่ง ให้รองคณบดีพ้นจากตำแหน่งด้วย

ข้อบังคับดังกล่าว ได้กำหนดคุณสมบัติ การแต่งตั้ง และวาระการดำรงตำแหน่งของคณบดีในคณะ
 ที่จัดตั้งขึ้นเป็นหน่วยงานในกำกับของมหาวิทยาลัยสอดคล้องกับคุณสมบัติ การแต่งตั้ง และ
 วาระการดำรงตำแหน่งของคณบดีตามมาตรา ๓๑^๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร
 พ.ศ. ๒๕๓๐ ทุกประการ เช่น ต้องมีคุณสมบัติได้ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่าจาก
 มหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และได้ทำการสอนหรือมี
 ประสบการณ์ด้านบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี เป็นต้น อีกทั้งเมื่อพิจารณามาตรา ๑๓ (๕)^๕
 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งบัญญัติให้สภามหาวิทยาลัย
 ประกอบด้วย กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนเก้าคน ซึ่งเลือกตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่ง
 รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการ
 ศูนย์และหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ โดยไม่ได้กำหนด
 เฉพาะเจาะจงว่าต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งของส่วนราชการในมหาวิทยาลัยเท่านั้น คณบดีในคณะ
 ซึ่งเป็นหน่วยงานในกำกับของมหาวิทยาลัยศิลปากรจึงมีสิทธิได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการ
 สภามหาวิทยาลัยได้

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๕๙

^๕ มาตรา ๓๑ ในคณะหนึ่ง ให้มีคณบดีเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานของคณะ และ
 จะให้มีรองคณบดีคนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้ เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่คณบดีมอบหมาย

การแต่งตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง และคุณสมบัติของคณบดีและรองคณบดีตามวรรคหนึ่ง
 ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

^๕ มาตรา ๑๓ ให้มีสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

๑.ล๑

๑.ล๑

(๕) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนเก้าคน ซึ่งเลือกตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่ง
 รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการศูนย์และ
 หัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ

๑.ล๑

๑.ล๑

เรื่องเสร็จที่ ๑๘๘/๒๕๕๐

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การดำรงตำแหน่งรองคณบดี

มหาวิทยาลัยศิลปากรได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๐๕๒๐/๐๖๕๙๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๓๐ ว่า พนักงานมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยมหิดลสามารถดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์ และหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะและหัวหน้าภาควิชาได้ นั้น

เนื่องจากมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ กำหนดให้รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย รองคณบดีของคณะ รองผู้อำนวยการวิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์ และรองหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ต้องเป็นข้าราชการพลเรือนของมหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอหารือว่า พนักงานมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยศิลปากรสามารถดำรงตำแหน่งรองคณบดี บัณฑิตวิทยาลัย รองคณบดีของคณะ รองผู้อำนวยการวิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์ และรองหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ตามความในมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือของมหาวิทยาลัยศิลปากรประกอบกับได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยศิลปากร) แล้ว เห็นว่า แม้จะมีบทบัญญัติมาตรา ๒๘

ส่งพร้อมหนังสือที่ นร ๐๙๐๑/๐๔๐๕ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๐ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๘ ในบัณฑิตวิทยาลัย ให้มีคณบดีเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานของบัณฑิตวิทยาลัย และจะให้ มีรองคณบดีคนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้ เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่คณบดีมอบหมาย

คณบดีนั้น ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งจากบุคคลที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๙
รองคณบดีนั้น ให้อธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณบดีจากบุคคลที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๙

คณบดีมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

เมื่อคณบดีพ้นจากตำแหน่ง ให้รองคณบดีพ้นจากตำแหน่งด้วย

มาตรา ๒๙^๖ มาตรา ๓๑^๗ มาตรา ๓๕^๘ และมาตรา ๓๗^๙ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ กำหนดให้อธิการบดีเป็นผู้แต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย รองคณบดีของคณะ รองผู้อำนวยการวิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์ และรองหัวหน้าหน่วยงาน ที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะจาก “ข้าราชการพลเรือนของมหาวิทยาลัย” ก็ตาม แต่เมื่อได้พิจารณาข้อเท็จจริงที่ว่าในขณะที่มีการตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ บุคลากรในหน่วยงานของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีแต่เพียงผู้ที่เป็นข้าราชการพลเรือนของมหาวิทยาลัยเท่านั้น ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้มีมติคณะรัฐมนตรีให้มหาวิทยาลัย รับพนักงานมหาวิทยาลัยทดแทนตำแหน่งข้าราชการที่เกษียณอายุราชการหรือลาออกจากราชการ เพื่อรองรับการเตรียมความพร้อมที่จะเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในอนาคต และมหาวิทยาลัยศิลปากรได้ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ทำให้ปัจจุบันข้อเท็จจริงปรากฏว่า บางหน่วยงานของมหาวิทยาลัยไม่มีข้าราชการพลเรือนปฏิบัติงานอยู่เลยหรือมีอยู่เป็นจำนวนน้อยมาก

เมื่อพิเคราะห์บทบัญญัติในมาตราต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นของพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ แล้ว เห็นว่า คำว่า “ข้าราชการพลเรือนของมหาวิทยาลัย”

^๖มาตรา ๒๙ คณบดีและรองคณบดีของบัณฑิตวิทยาลัยจะต้องมีคุณสมบัติได้ปริญญา ชั้นหนึ่งชั้นใดหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือจากสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และได้ทำการสอนหรือมีประสบการณ์ด้านบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีในมหาวิทยาลัยหรือในสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่ สภามหาวิทยาลัยรับรอง

รองคณบดีต้องเป็นข้าราชการพลเรือนของมหาวิทยาลัย

^๗มาตรา ๓๑ ในคณะหนึ่ง ให้มีคณบดีเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานของคณะ และจะให้ มีรองคณบดีคนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้ เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่คณบดีมอบหมาย

การแต่งตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง และคุณสมบัติของคณบดีและรองคณบดีตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

^๘มาตรา ๓๕ ในวิทยาลัยหนึ่ง ให้มีผู้อำนวยการวิทยาลัยเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบ งานของวิทยาลัย และจะให้ มีรองผู้อำนวยการวิทยาลัยคนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบ ตามที่ผู้อำนวยการวิทยาลัยมอบหมาย

การแต่งตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง และคุณสมบัติของผู้อำนวยการวิทยาลัยและรอง ผู้อำนวยการวิทยาลัยตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

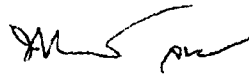
^๙มาตรา ๓๗ ในกรณีที่มีวิทยาลัยมีสถาบัน สำนัก ศูนย์ หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ให้มีผู้อำนวยการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะเป็น ผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานของสถาบัน สำนัก ศูนย์ หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ และจะให้ มีรองผู้อำนวยการหรือรองหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะคนหนึ่งหรือ หลายคนก็ได้ เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะ เทียบเท่าคณะมอบหมาย

การแต่งตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง และคุณสมบัติของผู้อำนวยการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่ เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ รวมทั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองของตำแหน่งดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ให้นำ บทบัญญัติมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ที่ปรากฏอยู่ในมาตราต่าง ๆ นั้น มีความมุ่งหมายเฉพาะแต่เพียงว่าประสงค์ที่จะให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบริหารในบัณฑิตวิทยาลัย คณะ สถาบัน สำนัก ศูนย์ หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะต้องแต่งตั้งจากบุคลากรประจำของมหาวิทยาลัยเท่านั้น บัดนี้เมื่อบุคลากรประจำของมหาวิทยาลัยศิลปากรมีทั้งผู้ที่เป็นข้าราชการพลเรือนของมหาวิทยาลัยและผู้ที่คือนักงานมหาวิทยาลัย ประกอบกับบุคลากรประเภทพนักงานมหาวิทยาลัยนับวันก็มีแต่จะเพิ่มจำนวนขึ้น ขณะที่บุคลากรประเภทข้าราชการพลเรือนของมหาวิทยาลัยมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง การจะห้ามมิให้พนักงานมหาวิทยาลัยดำรงตำแหน่งผู้บริหารหน่วยงานต่าง ๆ จะเป็นอุปสรรคต่อการบริหารกิจการของมหาวิทยาลัย และไม่ตรงกับเจตนารมณ์ของกฎหมายด้วย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) จึงเห็นว่า พนักงานมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยศิลปากรสามารถดำรงตำแหน่งรองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย รองคณบดีของคณะ รองผู้อำนวยการวิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์ และรองหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ตามความในมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๕๐